

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniuersa Theologia Scholastica, Speculatiua, Practica

Ad methodum S. Thomæ, quatuor Tomis comprehensa

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1626

VIII. Vtrum in diuinis sit alia proceßio à generatione Verbi, & in quo proprie à generatione differat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72856)

stolorum, credimus in IESVM Christum Filium Dei Patris. Et in Symbolo Nicæno dicitur; *Genitum non factum*. Et in Symbolo Sancti Athanasii: *Filius à Patre solo est, non factus, nec creatus, sed genitus*. Vbi ex ipsamet antithesi patet, Filium proprie genitum dici; cum alias in scriptura improprie etiam *creatus* dicatur, ut quæstione prima dub. 2. dictum.

6 Ratio sumitur ex dictis: quia omnes particulae, in definitione generationis superius allata, processionis filii conveniunt. Est enim *processio viventis à principio vivente*, quia personæ à persona, ex dub. 1. & quæst. 1. dub. 2. est à principio vivente *coniuuncto*; tum quia non est ex nihilo, ut Ariani dicebant, sed ex substantia Patris genitus; tum quia est per actum immanentem ex dub. 1. Denique Pater in natura identificatur cum filio, iuxta illud Ioanna 10. vers. 30. *Ego & Pater unum sumus*, ut dictum quæstione præceden. dubio octavo. Quare etiam recte à Concilio Nicæni Patribus filius dictus est Patri *homoisios*, hoc est, *consubstantialis*; cum Ariani illam vocem exosi, nõ nisi *homoisios*, hoc est, similis naturæ, dicerent. Quæ vox licet olim à quibusdam Patribus bono sensu tolerata fuerit, ut videre est apud Hilarium lib. de synodis sub fin. & apud Athanasium epist. de synodis; nobis tamen, quia ab Arianis malo sensu inuentam & obrusam, fuisse nunc constat, omninõ respicienda est, ut recte Vasquez disputat. 109. cap. 5. & dictum supra q. 1. dub. 1.

7 Quod præterea in definitione generationis dicitur, *in similitudinem naturæ*, eo etiam sensu productioni filii convenit; quia est non solum in similitudinem, sed etiam identitatem naturæ. Denique talis est ex vi processionis; quia est processio per intellectum, cuius est producere, seu exprime verbum, quod ex sua ratione est similitudo obiecti cogniti: & quidem substantialis & perfecta, si vti in proposito sit, intellectio sit perfectissima; cum è contrario affectus amoris, ex sua formali & abstracta ratione non sit similitudo rei dilectæ, sed quidam motus & inclinatio in eandem, ut pluribus dicitur dub. seq.

Et recte notat Sanctus Thomas eod. articulo secundo, quamvis ratio generationis latè acceptæ non conveniat diuinæ generationi, quia non exit de potentia ad actum, convenire tamen ipsi propriam rationem generationis viventium, quæ à tali imperfectione abstrahitur; licet alioqui in rebus creatis ratio primæ generationis quasi per modum generis includatur etiam in generatione viventium.

8 Assertio II. Persona per diuinam eiusmodi generationem procedens vere ac proprie est Filius æterni Patris. Est itidem de fide certa, & ab omnibus Theologis recepta apud Sanctum Thomam & Magistrum locis citatis. Patet similiter ex Scriptura psal. 2. vers. 7. & Heb. 1. v. 5. *Filius meus es tu*. Prouerb. 30. v. 4. *Quod nomen est eius, & quod nomen filii eius, si nescis?* uti etiam SS. Patres interpretantur apud Iansenium ibidem. Idem clare habetur Math. 3. v. 17. & cap. 17. v. 5. *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui*. Matth. 16. vers. 16. *Tu es Christus Filius Dei vivi*. Marci 14. vers. 61. *Tu es Christus*

Filius Dei benedicti? IESVS autem dixit illi, *Ego sum*. Et passim Christus in scripturis DEVM Patrem suum nominat. Idem habetur in omnibus symbolis: In Apostolico; *Et in IESVM Christum Filium eius*: In Nicæno; *Et in unum Dominum IESVM Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia secula*. In Athanasiano; *Alia est enim persona Patris, alia Filii*. &c. *Sed Patris & Filii, & Spiritus sancti, una est diuinitas, æqualis gloria, coætærna maiestas: Qualis Pater, talis Filius, talis Spiritus sanctus*. &c. Ita Deus Pater, Deus Filius, Deus Spiritus sanctus. &c. *Filius à Patre solo est, non factus, nec creatus, sed genitus*. &c. *Vnus ergo Pater, non tres Patres; vnus Filius, non tres Filii*. &c. Ratio est euidentis ex dictis: quia Filius nihil aliud est, quam viuentis (præcipue vita intellectuali) productum à viuentis per propriam generationem: nec dubium, Filium esse Patris Filium; cum hæc sint correlatiua.

Assertio III. Processio Filii est processio Verbi, secundum intellectum. Ita Sanctus Thomas & Magister locis citatis: & est de fide contra veteres & nouos Valentinianos, Samolatenos, & Sabellianos, qui hæc inter se distinguentes, damnantur ut hæretici à SS. Patribus, vt videre est apud Irenæum lib. 1. cap. 1. & lib. 2. cap. 18. Athanasium orat. cont. Arianos, & in epist. de decretis Nicæne Synodi, & Basilium in orat. cont. Sabellianos. &c. cum tamen Verbum in diuinis, & Filius sint vna & eadem persona, adeoque vnum & idem, tam quoad naturam, quam quoad personam, ut probauimus quæstione prima dub. secundo, & patet maxime ex Ioann. 1. vbi idem qui prius dicebatur Verbum, postea dicitur Caro factum, & unigenitus: *Et Verbum Caro factum est: & vidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti*. Item 1. Ioann. 5. v. 7. *Tres sunt, qui testimonium dant in celo, Pater, Verbum, & Spiritus sanctus: & hi tres vnus sunt*. Et mox vers. 10. *Qui credit in Filium Dei, habet testimonium Dei in se*. Etv. 20. *Psalmus in vero Filio eius. Hic est verus Deus*. &c. Ratio est: quia alias aut essent quatuor personæ in diuinis, aut certe Filius excludendus esset à numero personarum, quorum vtrumque est contra fidem, Plura cit. quæstione præceden. dub. secundo & hic dub. seq.

DVBIVM VIII.

Utrum sit in diuinis alia processio à generatione Verbi; & in quo proprie à generatione differat.

S. Thomas 2. p. q. 27. a. 3. & 4.

Quatuor sunt hæc de re assertiones Sancti Thomæ locis citatis, quarum tres priores sunt de fide certæ; quarta autem communiter recepta inter Theologos.

Assertio I. Datur in diuinis alia processio à generatione Verbi. Ita S. Thomas artic. 3. ex communi omnium. Patet ex scriptura Ioann. 15. vers. 26. *Cum autem venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis à Patre, Spiritum veritatis, qui à Patre procedit,*

ille

ille testimonium perhibebit de me. Vbi fit mentio Spiritus sancti procedentis à Patre, vel personæ distinctæ à filio: quod etiam constat ex illo Ioann. 14. v. 16. *Et ego rogabo Patrem, & alium Paracletum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum; Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere. Idem habetur in omnibus symbolis: In Apostolico; Credo in Spiritum sanctum: In Nicæno seu Constantinopolitano; Et in Spiritum sanctum Dominum & vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit: In Athanasiano; Spiritus sanctus à Patre & Filio non factus, nec creatus, nec genitus, sed procedens. Idem ex instituto definitum est in Concilio Constantinopolitano I. contra Arianos, Eunomianos, ac præcipue Macedonianos, diuinitatem Spiritus sancti, & æqualitatem cum Patre negantes. Ratio fuitur tum ex sequenti assertione. Tum quia iam superius quæstione prima dubio primo, & hic dub. 1. probatum est, tres esse personas in diuinis, & duas processiones.*

2 **Assertio II.** Hæc processio est secundum voluntatem, adeoque Amoris. Ita Sanct. Thomas cit. artic. 3. Estque recepta ab omnibus antiquis Patribus; & significatur ipso nomine Spiritus; quod cum de Deo personaliter siue notionaliter dicitur, non nisi motionem aliquam, seu inclinationem à voluntate procedentem significare potest; siquidem voluntatis est, moueri quodammodo in rem amatam. Vnde Sanct. Thomas cit. quæst. 27. articulo quarto *Nomine Spiritus, inquit, vitalis quædam motio & impulsio designatur, prout aliquis ex amore dicitur moueri, vel impelli ad aliquid faciendum.* Ratio est: quia cum processio in diuinis existat secundum actiones immanentes, vt dictum dub. 1. necesse est, vt non minus secundum voluntatem, quam intellectum detur processio; quandoquidem etiam in humanis, non minus in voluntate, respectu actionis amandi datur terminus productus, quam in intellectu, respectu intellectionis; vt satis aperte docet etiam Sanct. Thomas cit. articulo tertio. Est enim amor formaliter, & præcipuo significatu non factio; est tamen qualitas, quam impossibile est sine actione produci, neque alius huius actionis terminus esse potest, quam qualitas, seu actus amoris in facto esse, vt habet communis Philosophia, & iuxta S. Thomam loc. cit. recte notauit Caietanus hic quæstione vigesima septima articulo tertio. etsi repugnare videatur Gregorius de Valentia quæstione prima pun. 3. vbi contra Caietanum simpliciter negat, in rebus creatis aliquid procedere per actum amoris, velut terminum.

3 **Assertio III.** Hæc processio non est generatio. Ita Sanct. Thomas cit. quæst. 27. artic. 4. Est de fide ex scriptura, in qua non solum Filius distinguitur à Spiritu sancto, & huic commune solum attributum procedentis, illi etiam geniti & filii tribuitur, vt ex citatis testimoniis assert. 1. & dub. præcedenti patet; sed aperte etiam mentio fit Vnigeniti Dei Filii. Ioann. 1. v. 14. *Vidimus gloriam eius, quasi vni- geniti à Patre.* Et v. 18. *Vnigenitus filius, qui est in sinu Patris, ipse enarrauit.* Et Ioann. 3. v. 16. *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum vni- genitum daret.* Quod si vni- genitus est Filius Dei; Ergo nec plures filii, nec

plures geniti, nec plures generationes. Idem constat ex omnibus symbolis. Nam in symbolo Apostolorum dicitur, *unicus Filius.* In Nicæno, *Vnigenitus;* in Athanasii symbolo expresse dicitur, *Spiritus sanctus à Patre & Filio, non factus, nec creatus, nec genitus, sed procedens.* Idem docent SS. Patres, qui constanter negant, Spiritum sanctum esse filium, aut natum seu generatum. Ratio assertionis paulo post inquiretur.

4 **Assertio IV.** Processio Spiritus sancti recte dicitur, tum spiratio, tum absolute processio. Ita Sanct. Thomas artic. 4. ad 3. & communis Doctorum; qui vt processionem, sic etiam spirationem aliam vocant actiuam, aliam passiuam; vt illa sit actio spirantis; hæc terminus spirationis actiuæ. Ratio primæ partis est: quia quæuis actio recte denominatur à suo termino, cum ergo hæc sit processio spiritus, non immerito vocatur spiratio. Secunda pars declaratur. Quia scriptura non alio nomine, quam *processionis*, Spiritus sancti productionem exprimit. Quare etiam Athanasius in symbolo verbis citatis, alique SS. Patres, vt & Scholastici frequenter, absolute etiam processionis nomine vtuntur, ad specialem Spiritus sancti procedendi rationem significandam; nomen commune, vni rei quasi singulari, vt sæpe fieri solet; appropriantes; ideo, quod eares proprio nomine; ab initio ad hanc rem proprie significandam imposito, careret. Cuius rei rationem bene assignat S. Thomas loc. cit. *Deum enim, inquit, nominare non possumus nisi ex creaturis. Et quia in creaturis communicatio naturæ non est nisi per generationem, processio in diuinis non habet proprium vel speciale nomen, nisi generationis (illa scilicet, quæ est generatio.) Vnde processio, quæ non est generatio, remansit sine speciali nomine: sed potest nominari spiratio, quia est processio spiritus.* Ita S. Thomas. Vtrum verò processionis nomen generaliter, an specialiter vsurpetur, ex subiecta materia, & circumstantiis colligi debet.

5 Cum autem hæc ita se habeant, & apud omnes Orthodoxos certa & recepta sint, in ratione tamen assignanda, cur processio Spiritus sancti non sit generatio, non parua difficultas est. Et ratio difficultatis est. Quia processionem Spiritus sancti conuenire videtur tota definitio generationis propriæ ex S. Thoma dub. præced. allata. Est enim *processio viuientis à principio viuente coniuncto, in similitudinem naturæ, etiam ex vi processionis diuinæ, qua talis est; quia in Deo ad intra nihil potest procedere, nisi per communicationem eiusdem naturæ, seu quod sit, consubstantiale procedenti, vt patet.*

6 Ob hanc causam multi SS. Patres non dubitant, hac in re, suam fateri ignorantiam, libere professi, se huius rei rationem reddere non posse. Ita Gregorius Nazianzenus orat. 5. de Theologia, Augustinus lib. contra Maximinum cap. 14. & aperte Damascenus lib. 1. fid. orth. cap. 10. vbi ait: *Et quidem generationem & processionem inter se differre compertum habemus: ceterum quis huius differentia modus sit, prorsus nos fugit.* Horum hæsitacionem ex Scholasticis sequuntur Magister in prim. distin. 13. Ariminen- sis ibidem quæstione prima. Gabriel quæst. vnica, Maior quæst. 16. artic. 2. & fere Scotus d. 13. quæstion. vn.

7 Ex iis vero, qui ratione dissoluere hanc diffi-

culta-

culatatem conantur, alii alias assignant rationes. Primo enim Anselmus in Monolog. cap. 53. & Petrus Alliaccensis, in 1. sent. secuti Augustinum lib. 15. de Trinit. cap. 26 hanc rationem assignant, quia in Deo Verbum procedit ab vno, ideo est genitum: nihil autem procedens à duobus, nisi altero vt Patre, altero vt matre, est filius.

Secundo Richardus de Sanct. Victore lib. 6. de Trinitat. cap. 18. Alensis 1. part. quæst. 42. mem. 2. & 3. Maior in 1. d. 13. quæstione prima. rationem esse dicunt, quia Verbum ita accipit naturam à Patre, vt eam etiam possit communicare, & re ipsa communicet Spiritui sancto; Spiritus sanctus autem non ita à Patre & Filio naturam accipit, vt eam possit alteri communicare.

8 Tercio idem Alensis 1. p. quæst. 43. mem. 1. Bonaventura in 1. d. 13. quæstion. 2. ad 3. Richardus d. 13. articulo primo quæstione tertia docent, ideo Verbum procedere vt filium, quia procedit modo secundum naturam; quia per intellectum: Spiritum sanctum autem procedere secundum voluntatem; eo nimirum procedendi modo, quo Adamus à Deo voluntate factus est; & ideo non esse Filium.

Quarto Durandus in 1. d. 6. quæst. 2. num. 16. indicat, ideo Spiritum sanctum non procedere vt filium, quia non procedit per modum naturæ, spectando principium processionis; sed per modum voluntatis: eo quod procedat à pluribus eiusdem gradus & perfectionis, quorum vnumquodque per se sufficiens esset ad eundem terminum producendum. Quæ rationes omnes parum videntur solidæ, vt facile cogitanti patebit; & speciatim Durandi super hac re doctrinam iam supra dub. 6. refutauimus.

9 Quinto igitur Torres hic quæst. 27. artic. 2. & Vasquez disput. 113. cap. 7. refutatis omnibus tam supradictis rationibus, quam ea, quæ à nobis sexto loco referretur ex Sanct. Thoma, & nunc communiter inter Theologos recepta est, nouam rationem adferunt & tuentur: nimirum ideo Spiritum sanctum non esse filium, nec per generationem procedere; quia licet procedat ex vi processionis similis in natura, hoc est, eiusdem cum Patre & Filio naturæ, non minus, quam Filius à Patre, non tamen procedit vt imago Patris; quia non procedit per modum Verbi formaliter representatiui rem cognitam; nec adeo etiam Patri aut Filio representat, aut representare potest seipsum; cum se in Spiritu sancto non cognoscant.

10 Sed hanc doctrinam prolixè ac merito refellit Suarez lib. 11. de Trinitat. cap. quinto & sexto. Primo, quia falsum videtur, & contra Sanct. Thomam, vt videbimus, ac receptam Theologorum sententiam, non minus Spiritum sanctum, quam Filium, procedere vt similem in natura, ex vi processionis, qua talis. Secundo, quia esse imaginem representatiuam prototypi, conuenit omni rei, quæ ex vi processionis, qua talis, in natura aut figura ab altero procedit vt similis: & tamen nec omnis talis imago, nec Spiritus sanctus, etiamsi ita similis procedat, est Filius, vt aduersarij fatentur. Tercio, quia prius est aliquem esse Filium, quam imaginem representatiuam Patris, nec adeo in hoc

propria & essentialis ratio filii consistit, vt ex definitione communi generationis facile colligitur: quis enim vnquam ita naturalem generationem definiuit? Quarto non tam certum & indubitatum est, Spiritum sanctum non esse imaginem Patris & Filii, quam certum est, non esse Filium: illud enim, quidam Orthodoxi subinde dixerunt; hoc vero nunquam, vt suo loco quæstione quarta dub. secundo dicitur.

Denique etsi hac de re non sit hic locus disputandi, verius tamen fortassis est, Patrem & Filium non tantum cognoscere se in seipsis, aut in Verbo, sed etiam in Spiritu sancto, non quidem vt in imagine, sed vt in suo termino & correlatiuo simili in natura, non quidem vt cognoscendi ratio secundum nostrum modum intelligendi formaliter sit ipsa relatio, seu terminus correlatiuus, qua talis, (sic enim, relatiua simul sunt natura & ratio) sed vt ipsa sane persona Spiritus sancti, qua formaliter diuina persona est, sit ratio etiam quædam obiectiua cognoscendi Patrem & Filium, à quibus procedit: eo fere modo, quo effectus in nobis dicitur ratio cognoscendi causam, vt dicitur quæst. quarta dubio secundo.

11 Sexta igitur communis & vera ratio, quam tuemur, est S. Thomæ hic quæst. 27. artic. 4. vbi disertè tradit, processionem amoris in diuinis non debere dici (nec adeo esse) generationem; assignata hac ratione: *Ad cuius euidentiã, inquit, sciendum est, quod hæc est differentia inter intellectum & voluntatem, quod intellectus fit in actu, per hoc, quod res intellecta est in intellectu secundum suam similitudinem: voluntas autem fit in actu non per hoc, quod aliqua similitudo voluti fit in voluntate; sed ex hoc, quod voluntas habet aliquam inclinationem in rem volitam. Profectio igitur, quæ attenditur secundum rationem intellectus, est secundum rationem similitudinis; & in tantum potest habere rationem generationis; quia omne generans generat sibi simile: profectio autem, quæ attenditur secundum rationem voluntatis, non consideratur secundum rationem similitudinis, sed magis secundum rationem impellentis, & mouentis in aliquid. Et ideo quod procedit in diuinis per modum amoris, non procedit vt genitum, vel vt filium, sed magis procedit, vt spiritus. Quo nomine quædam vitalis motus & impulsio designatur, prout aliqui ex amore dicitur moueri, vel impelli ad aliquid faciendum. Ita S. Thomas.*

12 Quæ verba perspicue hunc sensum reddunt; ideo Spiritum sanctum non procedere vt filium; quia ex vi & propria quasi ac specifica ratione processionis, qua talis, non procedit similis in natura Patri & Filio, qua talis, inquam, non præcise ratione quasi subiecti, quia est in DEO ad intra; hinc enim non possunt distingui processionem in diuinis, cum hac ratione omnes processionem sint in similitudinem seu identitatem naturæ, vt notauit ipsèmet Sanct. Thomas citat, articulo quarto ad primum. Sed qua talis formaliter, adeoque per talem potentiam, nimirum per voluntatem, non per intellectum est: cum hoc sit proprium intellectus ex suo genere, non voluntatis, vt mediante verbo mentis, quæ est similitudo quædam formalis rei cognitæ, assimilet sibi, ipsique etiam intelligenti, (saltem vt informato

per speciem, qua constituitur in ratione proximi principij cognoscens) rem cognitam; idque etiam perfecta & substantiali similitudine naturæ, si intelligens sit perfectissimum, ut est Deus.

13 Quam proinde rationem hoc sensu ex mente S. Thomæ tuerentur non solum Caietanus ead. q. 27. a. 4. & q. 35. a. 2. & Ferrariensis 4. cont. gent. c. 11. sed etiam omnes discipuli & interpretes S. Thomæ, in quibus etiam Gregorius de Valentia q. 1. pun. 4. Molina q. 27. a. 4. Suarez cit. lib. 11. c. 5. esto interim ea ratio non sit ita evidens & certa, quin de ea (minus certè, quam de alia quacunq; hæcenus allata) dubitari possit, ut notavit ibidem Gregorius de Valentia: tamen si S. Thomas supposita processione per intellectum & voluntatem, eam videatur habuisse pro evidente.

14 Huic addit Suarez cit. lib. 11. c. 6. n. 14. etiam hanc rationem; quod Verbo ex vi & modo processionis suæ communicatur diuina natura, ut intellectualis est, atque adeo secundum propriam rationem essentialem, qua talis natura est; Spiritui sancto vero formaliter comunicatur essentia diuina, solum sub ratione amoris, qui non ita formaliter & per se primo constituit essentiam Dei: vnde non procedit similis in natura ex vi & formalitate processionis suæ. Sed quæ ratio supponere videtur, nullam esse distinctionem, etiam secundum rationem nostram, inter diuinam essentiam, & actuaalem Dei notitiam, cuius contrarium docuimus supra disput. 2. quæst. 2.

15 Atque ex his facile etiam dissolui potest argumentum Vasquez, quo rationem S. Thomæ, & communem euertere conatur, hunc in modum: vel Filius procedit similis in natura, ex vi processionis, quatenus est per intellectum, aut quatenus est per talem intellectum: non quatenus per intel-

lectum; sic enim omnis processio per intellectum esset generatio; Ergo quatenus est per talem intellectum. Cum ergo additur illa pars definitioni generationis, *Ex vi processionis*, non de processione per intellectum in vniuersum intelligenda est, sed de tali processione, qua Verbum procedit, scilicet diuini intellectus: sed si ita loquamur de processione Spiritus sancti; eodem modo procedit similis in natura, ex vi talis processionis, nempe per diuinam voluntatem: Ergo Spiritus sanctus non minus erit genitus, quam Filius.

16 Respondeo, Verbum procedere à Patre in perfectam similitudinem, seu identitatem naturæ, formaliter quatenus est per intellectum in tali natura; cum enim ratio formalis & abstracta processionis per intellectum hoc habeat, ut id quod procedit ab eo, procedat ut simile ipsi; idcirco quando ea processio fit in natura perfectissima, qualis est diuina, necesse est, ut ea processio per intellectum fit secundum perfectam & substantialem similitudinem naturæ. E contrario vero, quia ratio formalis & abstracta processionis per voluntatem hoc non habet, ut id, quod à voluntate procedit, procedat simile amanti, idcirco ea processio, quatenus formaliter talis & per voluntatem est, hoc sibi nec in natura quidem perfectissima & diuina postulat, ut id quod procedit, procedat ut simile in natura: sed vtrumque tam quod procedens ab ea terminus procedat similis producenti, quam quod procedat in perfectam similitudinem, solum fit quasi ratione subiecti, quia in Deo est, & ipsa processio diuina est; propria interim & abstracta ratione processionis per voluntatem sibi neutrum deposcente. Contra quam rationem hoc modo explicatam nullam vim habent exceptiones, & instantiæ Vasquez, quamuis operosè multiplicatæ.

Q V Æ S T I O III.

De Relationibus, notionibus, originibus, seu actibus notionabilibus, ac proprietatibus personarum; & constitutione earundem.

S. Thomas 1. p. q. 28. 32. 40. 41.

Ractat quidem S. Thomas de hac re in diuersis quatuor quæstionibus; sed quia hæc omnia magnam inter se connexionem & affinitatem habent; nec ferè melius, quam ex mutua eorum inter se comparatione intelligi possunt, idèc omnia simul vna quæstione explicanda proponimus. Absoluetur autem hæc quæstio sex dubitationibus. I. An, quæ, & quot sint relationes reales in Deo. II. Quomodo ab essentia, ac inter se, & à personis distinguantur. III. Vtrum relationes personarum in Deo sint de essentia, & ratione, & conceptu diuinitatis, de quæ in abstracto formaliter prædicentur; & an vicissim essentia diuina sit de ratione & conceptu relationum. IV. Vtrum relationes reales in Deo formaliter sint perfectiones & quales; & quomodo ratione earundem multiplicentur in diuinis tum transcendentia cætera, tum existentia. V. Quid, & quot in Deo sint notionès, originès, seu actus notionales, ac proprietates personarum; & quomodo hæc tum inter se mutuo, tum ad relationes se habeant. VI. Quanam ratione primo ac formaliter constituantur & distinguantur persone diuine; an per proprietates seu relationes personales, an per originès, seu actus notionales; an vtriusque, seu neutris.